

ДОМАШНІЙ ОБЕРІГ

Живе у Матівці подружжя Тхоруків. І не дуже воно відрізнялося б від інших, якби Олексій Михайлович не був майстром по столярству, а Віра Йосипівна — по вишиванню.

— Коли німці відходили, наша хата повністю згоріла, — загалом Олексій Тхорук, — а з нею і все найкраще добро, майже нічого не залишилося по господарству. Але, як бачиш, вижили, відбудувались, відновились і все це своїми руками, працею.

— Ну а як вам зараз живеться? Чим ви зайняті?

— Живеться зараз непогано. Масмо своє господарство, зібрав трактор, випікаємо свій хліб. І хоч давно на пенсії, я сам із 17 року, а дружина із 29, — роботи багато. А так — я столярую. Шафи роблю і лягоджу, дивани, ліжка, столи, оправи на дзеркала. Словом, стараюся усе робити, і не тільки для себе. Дітям своїм, людям. То відремонтувати щось попросять, то зробити.

Дійсно. Зайдеш у їхню домівку, і очі розбігаються від таких див-чудес. Стоять і висять дзеркала у вирізьблених оправах, столи, як коники, стоять, шафи... А ще те, куди не глянеш, усе різними барвами переливається. І подушки, і рушники, занавіски на вікнах і дверях. Також портрет Т. Г. Шевченка, уміло вишитий, висить на стіні в рушнику. А ще привабливе одна старовинна картина, на якій зображено поховання людини на оленя.

— Скажіть, Віро Йосипівно, звідки у вас ця картина і, взагалі, коли у вас час знаходиться, щоб творити цю красу?

— Хто не прийде у гості, завжди звертає увагу на цю картину. Кажуть, старовинна і цінна вона. Десь із 18—19 ст. А як з'явилась вона у нас, я не дуже нам'ятаю. Здається, її у

якогось німця купив батько мого батька. Тож і передається вона у нас з покоління в покоління. Ну, а так без діла не сиджу. В основному — на господарстві. А вишиваю вечорами, частіше зимою. Ось горять у грубі дрова, потріскують, у хаті тепло, а ти сидиш собі і вишиваєш, наспівуючи. Знаєте, як хороше на душі!

І хотів би ще щось спитати, якби не почув у двері стук. Виявилось, що до бабусі з дідусем завітали учні 8—9 класів місцевої Матівської школи у супроводі вчителя української мови і літератури Миколи Федоровича Герасимчука. Я і запитав його, чому вони прийшли сюди і з якою метою.

— Я проводжу урок на тему «Наші домашні оберіги». А так, щоб діти мали певні знання, уявлення про ці оберіги, я і завітав з ними до Олексія Михайловича та Віри Йосипівни. Звичайно, із дозволу самих господарів. А чому якраз сюди? Тому, що у селі хоч і багато хатин, але не в кожній побачиш те, що є тут. Це своєрідний маленький музей української культури, звичаїв, пісін...

Було дуже цікаво дітям слухати розповідь учителя. І говорив він багато. Ось тільки частина із сказаного:

— Ви бачили, діти, що у цих людей є і своя криниця, піч, і вишиті рушники, дівка для замішування тіста. Усе те, про що говорить слово «оберіг». Коли заходили ми до хати, було видно, як надворі ростуть кущі калини. У народі кажуть: «Там, де калина, там і Україна»...

Завжди на столі лежить випечений домашній хліб. «Без хліба немає обіду». А ще, аби ви чули, як вони гарно співають. Та такі пісні, що ніхто їх і не чув. Адже без пісні

ніхто українського народу і не уявляє. І берегиню нашого життя є рідна домівка...

Так, приємно було дивитися, як діти, присівши, хто де, уважно слухали учителя і розповідь господарів.

Але хочу сказати, що тут не тільки ми були присутні. Із нами до діда з бабою завітали заступник завідуючого районним відділом освіти. М. К. Косянчук, який приїхав у школу, і директор школи В. Ф. Ярошук. До речі, якщо тільки мова про директора, я думаю, що потрібно сказати кілька слів і про школу.

Хоч вона і розташована у глибинці району і, можливо, хтось скаже, що нема чим хвалитися, але у ній дуже дружніми вчительський колектив. Деякі вчителі добираються сюди за кілька кілометрів, аби дати знання і поділитися враженнями із дітьми. Добре те, що харчуються в шкільній їдальні безкоштовно, а продуктами їх забезпечує місцеве КСП «Полісся».

А власне будівля школи розташована майже в лісі. Як хороше у цьому чарівному польському куточку, де вітер гомонить у верхів'ях сосен, де пахне хвою і напрощуд прозоре повітря!

...Від'їжджаючи від Тхоруків, ще раз глянув на стару, суху модрину з делечим гніздом, на вулики в саду, на різьблену і обшиту деревом хату. Ось вони, наші традиції, наша минувшина, наш спадок. І дуже добре, що вони, отак просто, по-людському, як і саме життя, плекаються, не вмирають, вчать, що була і буде Україна в наших сльозах і щасті. І не будемо жити по-чужому...

Володимир ЗАЙКА.